

P1103

"GORENŠČI FANTJE"

GLASILO 7. SNOUB "FRANČETA PREŠERNA"

Božičar

Tovarišu Duletu.

Temna noč,

O krog poje mitraljezi,

V sreh tovaršev ja sila,

A n to je nob,

R enice priti v dno

L i si to znaš, ti si tovarš,

S aka si za krvnika,

O begah desavce, muška,

D an in sonce v nebu,

U paje, svoboda je v tebi,

K aži ni, vedo to sodrug,

E j peletimo kot jarebi

T ja, kjer je svoboda in bratstvo,

U darjajoč po belem ranjenem galebu.

Mihajlo Gorjanov

Ljubi sin!

Prejela sem tvoje pismo, katerega
smo bili zelo veseli, najbolj pa jaz tvoja ma-
ma. Sin moj, le še tako rečeš mi, da me ne
bo skrbelo, če ti je le mogoče. Ostani na mestu
junak, vragaj dobro na vse sovražne strani. Sin
ko moj pari se in bodi previden, da se ti ne bo
kaj prigodilo. Želim ti prečno Novo leto sinke
moj, boljše, kot je bil za danes. Dej ti se radia
in vesel vrnili v osvobodjenih domovini v svojo lepo
domovino.

Pišem ti tudi jaz pestica. Marta. Veš
brata, velikokrat sem se jokala in premišljevala,
kje se neki nahajaš, mučiš, ter zamislješ, ob tem
mrebit rimskih dnevih in nočeh. Tako se mi čud-
no rdi odkar si šel v slavnost. Molim vedno
predno grem spat, da si se, daj Bog vrniti k
meni tvoji mizeri naraj.

Je enkrat se prav lepo poročevalam
in sestrica Marta tudi in kličem na skorajšnje
svidenje. Radraje poročevalam vse tvoje tor. jar.
tlačne in jim želimo prav prečno Novo leto. Da bi
se v letu 1944 vrnili v svojo novo osvobodjeno
domovino.

Marta.

Moja pogled na vojno.

Živimo v dvajsetem stoletju, v času velikega razvoja človeškega duha na polju tehnike in industrije. To stoletje nam je prineslo sijajno dograjene stroje, ter mnoge druge iznajdbe, vse, kar bi naj prineslo človeštvu novih dobrin! Poglejmo si nekoliko te dobrine.

V Mariboru je tovarna stolov, v kateri je zaposlenih sto delavcev; tukaj me pred nekaj leti teh sto delavcev napravilo dnevno sto stolov in to z ročnim delom. Čez nekaj let je tovarnar nabavil stroje. Dovoz materijala je bil isti, kot prej, zato je bila tudi produkcija ista; kaj je torej storil? Odpustil je 60 delavcev. Vsa plača, katero so prej dobivali ti ljudje, je šla sedaj v žep tovarnarja, ki je imel čez tri mesece avto, čez pet vilo itd. Kaj so nam torej prinesli stroji? Skupnosti - delavcem bodo ter pomanjkanje, pomanjkanju - tovarnarju blagostanje. Ta primer nam jasno kaže slabe socijalne razmere, ki so se radi tega razvile.

Med tem časom so se pa po svetu vlekle megle, ki so se gostile vedno bolj. Politika se je zapletla v kompliciran sestav, katerega je pač malo kdokoli še razumel. Politične struje so bile pognane vsaka v svoj tok ter so drvele z vedno večjo naglico naprej. Imel sem takrat zanimivo sliko o tem. Te politične struje so bile za mene zmes elementov, katere je segreval čas. Ko se bo v tej zmesi razvila gotova temperatura, se bodo sprostili elementi in nastala bo velika borba za sproščene valence. Vse kar bo slabega ter nečistega bo izrinjeno. Nastala bo spojina, ki se bo počasi ohlajala - celile se bodo vse rane in ta spojina bo držala. Ne bo se spreminjala, ker bodo vse kombinacije, nastale iz spojine, pravilne. Kaj so ti segrevajoči elementi? To so vse svetovne politične struje. Proces, kateri je zaradi toka časa nastal, je vojna. Kako je bilo v Jugoslaviji ob času tega procesa?

Rekel sem že, na kakšnem stališču je bilo delavstvo pri nas, radi kapitalnega sistema. Prišla

je nemška oborožena sila. Dasiravno je bila naša armada dobro opremljena, se ni mogla držati, ker ni bila narodna vojska. Radi slabih socijalnih razmer, ki so vladale v Halozah, v Frekmarju in po drugih obmejnih pokrajinah, se je razvila velika sovražna propaganda. Delavci so našli dober zaskrbežek v Nemčiji, ki se je oboroževala. Pošiljali so lepe vsote na svoje domove, kar je pritegnilo še mnoge druge. To pa je imelo odmev tudi pe drugih krajih in narod je pridakoval od Nemcev vsaj socijalnega zadoščenja, kar je bilo pomembno za 6. april 1941.

Pretekli je mesec od tega datuma, ko so se ljudem pričele odpirati oči. Prihajali so avtomobili z značko POL, ki so odvažali rojake v tujino, v zapore in pred zid. Ti "nosilci kulture" so počenjali nečloveške zločine nad našim trpečim narodom. Strašna so bila ta grozodejstva. Požigali so naše domove, pobijali na tisoče, med njimi tudi starčke, žene, otroke. Mačili so nešteto Slovencev, ker niso hoteli zatajiti svoje matere. To trpljenje je doseglo svoj višek, ko se je v narodu rodila močna reakcija.

Vstali so najboljši sinovi naroda in se vprašali, odkod in zakaj to trpljenje, odpirali so oči, da bi našli pot, ki pelje ven iz teme, k zadoščenju - k svobodi. Razvilo se je narodno gibanje, iskra je zanetila požar, ki je zajel vse jugoslovanske narode. Razvile so se vedno jasnejše oblike v naši narodno-osvobodilni borbi, tako na vojaškem, kot na političnem področju.

Jugoslovanska emigrantska vlada v Londonu je videla ta osvobodilni pokret, ki se je vedno bolj večal in spoznali so, da jim grozi velika nevarnost. Videli so, kako si narodi sami kujejo svobodo ter usode in spoznali so, da jim bo pot do njihovih prejšnjih mest zaprta. Da bi odstranili, ali zmanjšali to nevarnost, so pričeli s protireakcijo "balo gardo". Tudi to si oglejmo!

Širši krog emigrantske vlade, ki ja še ostal na svojih mestih, so porabili v te namene. Te izvrške slovenskega naroda, ki so živeli 25 let na žuljih delavnega ljudstva, so emigrantski buržujji

plačali, da naj organizirajo "bele garde". To se je tudi zgodilo ter so pričeli z borbo proti na rodno - osvobodilni vojski. Borili so se pa pod puhlo frazo, češ, da se borijo za vero. Vsi pa vemo, da prejemaajo ti izdajalci udarce na svojih kožah. V skladu neprestanih porazov ter svojega podlega in razkrinkanega načela so razpustili svojo vojsko v domobrance, plave in zelene. Kakšno politično stališče pa zavzemajo ti izdajalci? Partizanski pokret je trd oreh za Nemce ter njihova neozdravljiva bolezen, ker veže 30 sovražnih divizij na našem ozemlju, ki bi jih zelo potrebovali na frontah. Pri osiguranju njihovih važnih žil na jugu pa doživljajo poraz za porazom. Zato je partizanski pokret za nje prva, belogardistični pa druga nevarnost. Zavzeli so stališče, da podpirajo drugo, da bi s tem lažje pobili prvo nevarnost. Ti plavogardisti so zavlačevalci vojne, ker zavlačujejo pogin Hitlerja s tem, ko sodelujejo z njegovimi hordami. Oni so orožje razpadlega kapitalizma in izdajalci, ker se bore proti najboljšim sinovom naroda. Vse te zločince bo pa iztaknila roka pravice in jih vodila na kraj njihovih zločinov, kjer jih bo sodil narod.

Slična razvoj ter borba se vodita tudi po drugih deželah, kot v Franciji, Poljski in drugih.

Vsi zasledujemo svetovne dogodke. Spominjamo se, kako smo že pred dvema letoma pričakovali spremembe. Politika je šla po svoji poti. Kaj bi se zgodilo, če bi bil konec takoj po padcu Stalingrada? Junaške zmage, ki si jih je priborila NOV so bile priznane pred svetom, vodile so se najtežje borbe po vsem jugoslovanskem ozemlju proti orožju razpadaj čega kapitalizma. Takrat se svet ni razumel in vedel, čigava bo Evropa. Kaj bi torej bilo, če bi se takrat končala vojna? Sledili bi pokolji po vsej Evropi, povsod, tudi pri nas v Jugoslaviji bi bila narodna revolucija neizbežna, ki bi pa zahtevala tudi veliko žrtev. Tako pa gredo svetovni dogodki naprej in narodi se sami kristalizirajo.

Vizija prihodnosti. Na padeč Stalingrada, čigar izguba je bil največjega pomena za nadaljni razvoj, so zavezniki odgovorili s paralelno vred-

nostjo. Zasedli so Afriko, Sicilijo ter tretjino Italije.

Sedaj pa opazujemo zanimiv in velik polet ruske armade preko Poljske meje. Poleg tega so se tudi vršile konference, predmet razpravljanja je bila druga fronta. Ves svet sedaj napeto pričakuje ter gleda, kdaj bodo zavezniki zopet paralelno odgovorili na rusko ofenzivo, ker tudi ve, da bô tokrat padla poslednja karta.

SLOVENSKI NAROD SI ŽE ČRTA SVOJE MEJE....

Pred pravico samoodločbe narodov trepetajo danes fašistični okupatorji, zakaj slej ko prej se bo podrla njihova nasilna stavba. Boje pa se j je tudi naši domači slovenski izdajalci. Zavedajo se, da jim je pri slovenskem ljudstvu odklenkalo, kajti naše ljudstvo je vzelo svojo usodo v svoje lastne roke. Njegova samozavest je po zaslugi OF tako zrastle in se tako prekačila, da naš narod te varuhe odločno odklanja.

Zedinjena Slovenija vstaja danes iz našega vseobčega odpora proti okupatorjem. V tem boju bo Slovenija dosegla tiste meje, ki so grede iz njenega narodnega, gospodarskega in kulturnega poslanstva. In ko bodo narodi Jugoslavije storili isto dolžnost in očistili svoje ozemlje tuje in domače fašistične zalege, potem jim bo Slovenija rada ponudila svojo roko za skupno sožitje, ki bo srečnejše, kakor je bilo v start Jugoslaviji. In boj, ki ga danes bijejo ti narodi ramo ob ramo s slovenskim narodom, nam jamči, da bo kmalu tako.

Vzor narodnostne politike vidimo Slovenci v narodnostni politiki Sovjetske Zveze. Proti socialni ureditvi te države imajo reakcionarji lahko pomisleke. Toda v vseh dvajsetih letih besnih napadov na Sovjetsko Zvezo, se ni našel noben nasprotnik, ki bi si bil upal tajiti dejstvo, da

so v Sovjetski Zvezi narodnostno vprašanje dovršeno in idealno rešili. To dejstvo sta na naj očitnejši način priznala tudi velika zaveznika v sedanjem pravičnem boju proti fašizmu, Zedinjene države in Velika Britanija, ki sta preko enega svojih odličnih državnikov pozvala Sovjetsko vlado, naj prevzame vodstvo v tolmačenju načel Atlantske izjave, načel, ki v svoji celoti sovpadajo s sovjetskim načelom o pravici narodov do samoodločbe.

Ta svetli vzor vodi OF in vodi ves naš boj. Vodstvo naše usode danes ni v rokah korupcijskih koritarjev, ampak je v rokah naroda samega. In zato smo lahko mirni: nad našim narodom se ne bodo ponovili tisti zločini, ki so jih tuji in domači nasilniki zagrešili nad njim leta 1918.

Naš narod doprinaša za svojo svobodo ogromne žrtve. Te žrtve so sicer težke in bridke, toda, če jih vzamemo z zgodovinskega vidika, spoznamo, da so neizogibne. Z njimi pač plačujemo napake, grehe in zločine naših prednikov in samozvanih političnih vodnikov. Po teh žrtvah so nas spoznali naši veliki zavezniki, nas je spoznal ves svet. Ime slovenskega naroda je v teh dneh zablestelo v zgodovini narodov, kakor je nekdaj zablestelo ime dveh ljudstev, ki sta dala Viljema Tella in Andreja Hoferja. Ta svet in ta zgodovina sodita vsak narod po tem, kaj je za svojo svobodo sam doprinesel.

Slovenski narod ve, da bo s svojo borbo pregnal z naših prelepih tal tisto črno temo, ki ga je tlačila tisoč let in ki bo iz nje stopil na plan svobodnega sonca vrednega življenja. Pri družil se je v tej veliki borbi, ki bo zragoslavna in ki bo enkrat za vselej uničila temelje in vzroke imperijalizma in fašizma. Uničila jih bo tudi pri tistih narodih, ki zdaj še nosijo po svetu njegov krvavi prapor.

In potem bā nastopil tisti čas, ko bodo narodi bratješko meje ne bodo ceč plotovi, izza katerih se proti slabejšemu steza roka močnejšega. Nastopil bo tisti čas, ki ga je v duhu gledal veliki genij slovenskega naroda France Prešeren.

Padlina tovarišema.

Zapele puške so ta mitraljezi
 na zablestel je jasen zimski dan,
 sklonila sta glave, ko v besni jezi
 streljal fašist je v vaju, Gavrik - Jan.

Sama ostala v gozdu sta iskrečem,
 potihnil v gozdu je rafalov jek,
 a nam besnelo v srcu je bolečem,
 kot cvet rdel je okoli vaju sneg.

Morda tedaj v nevidni dalji
 se utrgal vzdih neznanih je globin,
 ko se ozrla je v gozdove mati
 in v slutnji težki vzdihnila - moj sin.

Jča

Božič v planinah.

Po drznem napadu nekaterih edinic naše brigade na Kranj in na druge udarce, ki jih je okupator od naše vojske v zadnjem času, je tak pred Božičem zbral močne oddelke z namenom, da očistijo teren od "banditor". Naše edince so bile o tem pravočasno obveščene, ter so se umaknile na planino Be. o. co. Tako smo preživeli praznike mesto na toplih pečeh v mrzlih planinskih stajah, da eč od vas, da eč od božičnih zvonov, čigar glas se prej izgubi, nego bi dospe do nas.

Po skoro celonočni hoji oziroma plezanju so se pomikale naše edince med močnim snežnim mežajem, po skoro navpični poti, ali še bolj kozji stezi, proti vrhu planine. Pot v tej noči, ki smo jo napravili v najtežjih okoliščinah, bo vsem nepozabna. Proti jutru smo vendar prišli na položnejše pobočje in do prve planinske kočice. Ta borna kočica je sprejela vase ogromno množico izmučenih ljudi. Bil je počitek. Čepe, naslonjeni z brado na kolenskih mokri, stisnjeni kot sardele, smo zaspali. Par ur, da si nabere moč, za nadaljni pohod. Zato s adko spanje je trajalo le par ur. Neizprosni dežurni nas je budil. Bil je čas zajtrka. Nerazumno živo mi je bilo ta trenutek, kako zmore naš vrli kuhar Tone in njegov pomočnik po tej naporni hoji, mesto k počitku, kuhati zajtrk. Zdi se mi, da je imel prste mes neizprosni Br. nca. Ta ti zna podeliti energije, posebno takrat, če se gre za želodec tovarišev. Za zajtrk smo imeli močnik ali "sterber krajske dežele". Oh, s kakšnim nepozabnim občutkom sem spravil v želodec to dobroto. Dejal sem sam pri sebi: "Tone, ti si zlata duša. Še dolgo se te bom spominjal, ko bom živel v svobodi. Seveda ti arevež dragi, mnogokrat pade pikra beseda proti tebi, ampak to je le vsem na jeziku. Saj vemo, da so čestokrat vzrok nevšečnosti druge sile, če ni tako, kot bi moralo biti. Vem pa, da nam godrnjanje ne šteješ v zlo, saj te je sam smeh, pa naj si bo še tako hudo."

Ko smo si napolnili želodce, je naš bataljon nadaljeval pot po Jelovci. Kljub temu, da sem bil

izmučen, sem opazoval valovito pokrajino, poraslo s samimi smrekami, čigar veje so ječale pod težo snega. Ta zimska krasota se ti razteguje v ne-
skončnost. Le škoda, da ne morem s peresom podati krasote, ki jih nudi očem ta gozd. To je nekaj tako lepega, to je tako duševno doživetje, da bi bil pripravljen prenašati še hujše napore, za en sam pogled na to krasoto naše zemlje. Po tej rajski poti, ki je trajala par ur, smo prispeli do skupine planšarskih koč in staj, v katere smo se vse lilili. To je bil dan pred svetim večerom, ker smo bili vsi premočeni, so kmalu zagoreli ognji po vseh stajah, da smo si ogreli premražene ude ter posušili čevlje in obleko. Te staje in kočice, pokrite z debelim snegom, so bile raztresene po prijazni dolinici, katero so obkrožale mogočne smreke. Vse skupaj je izgledalo kot v pravljici. V tem lepem kotičku smo dočakali sveti večer in preživeli praznike.

Že popoldne pred svetim večerom se nam je zdelo nekam vse praznično. Da se je ta prazničnost še povdarila, je naš skrbni komandir tovariš Vili poslal vse razpoložljivo moštvo v gozd po lubje. Hoteli smo imeti ta večer posebno toplo. Tudi ostale čete ter edinice drugih bataljonov so si preskrbeli več kuriva kot po navadi.

Začelo se je mračiti. Po dokaj dobri večerji smo posedli okrog ognjev. Za stol je služila vsakemu lastna prtljaga ali zaboj od municije. Ker vrat ni bilo, smo zapri odprtino s šaterskim kri lom. Staja ni imela stropa, valed česar si lahko opazoval skozi neobito podstrešje, zvezdnato nebo take lepote, ki ga doslej še nisem videl. V staji je bilo vse nekam zamišljeno. Vsak je s svojo mislijo bredeh po preteklosti; spomnil se je na dobrote, ki jih je druga leta užil ta večer. Komisar Drago je celo našteval kaj vse je šlo skozi njegov želodec ob takih praznikih. Tej zamišljenosti je napravil konec komandir Vili, ki je predlagal, da zapojemo nekaj pesni. Kmalu je privrela iz vseh grl vesela pesem, ki je odmevala daleč v gozd, daleč po domovini in oznanjala prihajajočo svobodo tudi tistim, ki so nemo ždeli doma, nad katerimi visi meč tujca. Nihče ni mislil na mučno pretek

lost, saj je sleherni srce ob bodrilni partizan-
 ski pesmi vedelo, da v bodočnosti nas čakajo še
 lepši dnevi. Zapeli smo tudi pesem: "Sveta noč,
 blažena noč." To veselje je trajalo pozno v noč,
 dokler niso drug za drugim zaspali, razen dežur-
 nega, čigar naloga je bila, da je ogenj, ki je go-
 rel na sredi staje, gorel s takim plamenom, da je
 njegova toplota prdrila v najoddaljenejši koti-
 ček.

Dolgo nisem mogel zaspati. Po ušesih mi je
 donela pesem: "Sveta noč, blažena noč."...Melodi-
 ja te nepozabne pesmi te spomni na pretekla le-
 ta, na leta daleč nazaj, na leta, ko si kot otrok
 užil največ sreče. Istočasno se ti poraja v duši
 pesem, o ti mlada leta, niso užila sveta...Vsa
 ta občutja trajajo le en hip. Oko se ti zasolzi.
 Sam ne veš, ali je solza veselja ali solza ža-
 losti. Preveč občutkov je v srcu. Ne moreš jih
 izraziti, srce bi pelo in jokalo. Vendar misel
 na bodočnost ojekleni srce. Zakaj treba nam le
 še zadnjih naporov, da priborimo, če že ne nam,
 vsaj našim najmlajšim in bodočim rodovom tako
 bodočnost, da se bo vsak brez izjeme lahko spo-
 minjal z veseljem svoje preteklosti, drugače ne-
 go mi.

Srečko

M. B. G. G. G.

Snežinke.

Mrtve sence dreves

in divj. ples snežink,

ki padajo v prostranstvo

in burja, ki zavija vse to,

je nov svet,

ki ga t. ran proklet

dobil je v svoje kremplje.

Snežinke - krinke

potegnile so s teh puhlih glav

in v burjo se zagnale

ta burja stre jih

kot smeti.

n.č. več - m. nočemo krvi.

m. nočemo visokih g. ar.

Kaj da bo res, kar kaže ples

snežink in burje?

Res, sama snežinka tega ne zmore

pa milijoni? - To burja je,

ki vrže ob tla milijone

in znjimi krone

krvnikov proletarijata.

Mihajlo Gorjanov

MOJ PRIHOD V PARTIZANE.

Lepega junijskega večera smo bili zbrani pri vrtiljaku, ki je bil takrat v našem trgu. Noč je bila jasna in mesec je svetil s svojo blade svetlobo. Pravega razpoloženja med nami ni bilo, kajti misel na policijsko uro nas je tlačila kakor mora. Ko se je kazalec na uri približal deseti, smo se razšli. Liki pogrebci po pogrebu. Žal ljudmi je tudi narava legla k počitku. Nisem še dobro zaspal, ko sem napol v snu začul močno trkanje na vrata in nato je nekdo zaklical: "Vstani!" Hitro sem vstal pokonci in se pričel oblačiti, mama pa je šla med tem že spirati poznim gostom. Ko sem prišel v kuhinjo, sem zagledal velikega moža s puško v roki, na glavi je imel kapo s tremi vrhovi, spredaj pa mu je žarela rdeča peterokraka zvezda. Dober večer je pozdravil in gledal s svetlimi očmi po kuhinji. Po dolgem molku je zopet odprl usta in dejal z gromkim glasom: "V imenu partizanske vojske sta mobilizirana" in pokazal na očeta in mene. Oče je namreč med tem časom že prišel v kuhinjo. V prvem trenutku smo kar ostrmeli, ko pa je negnani mož ponovil svoje besede, sva z očetom spoznala, da te ni več šala, zato sva se začela hitro oblačiti. Kmalu sva bila pripravljena za negnano pot. Po kratkem in težkem slovesu s materjo in ženo smo vsi trije stopili v temno noč. Zunanje je bilo zbranih že več mojih sosedov, med katerimi so bili pomešani neznaní možje s puškami na ramah. Vsi skupaj smo v koloni po eden krenili proti temnim gozdovom, ki so obvarovali že toliko zavednih Slovencev pred okupatorjevim maščevanjem. Stopali smo po strminah, med skalami, dokler nismo po večurni hoji prišli na neko jas. To sem zagledal kakih petdeset dobro oboroženih mož, ki pa niso bili prav nič podobni banditom, kakor so jih slikali Nemci na plakatih. Partizanskega življenja sem se kar hitro privadil. Mnogo sem doživel veselega, pa tudi

težkih trenutkov je bilo. Ne morem tu opisati vsega, povedal vam bom samo dogodek, ki se mi je najbolj vtisnil v spomin.

Z očetom sva bila v istem bataljonu. Stala sva pri topu in ga ogledovala. Oče je bil nenavadno redkobeseden, proti navadi zelo tih in miren. Vprašal sem ga, ali ni mogoče belah, pa mi je samo nemo odkimal. Morda je slutil nesrečo, ali pa je bil samo globoko zamišljen. Iz sosednje gašrega smo zaslišali ragljanje strojalnic, ki so se oglašale vedna pogosteje in vedna bliže. Dobili smo povelje za premik in že se je dolga vrsta pomikala po beli cesti. Očeta nisem videl, mislil sem pač, da je ostal bolj zadaj v koloni. Dolgo, dolgo smo korakali brez odmora. Utrujeni smo že bili, ko smo se končno ustavili v neki vasi. Očeta tudi sedaj nisem videl in obšla me je zla slutnja. Tovariši so legli kipečičku, jaz pa se nisem mogel pomiriti. Čez kake tri ure je pritekla k nam raka žena, ki je vprašala po komandantu. Hitro sem ga poiškal in njema je povedala, da je v bližini, kjer smo bili prvotno neki ranjenec in da leži v hiši. Komandant je hitro došlo ssem tovarišev, da bi odšli po njega, jaz pa sem se javil prostovoljno. Hitro smo šli proti omenjenemu mestu, skoraj tekli smo. Ko smo prišli na mesto, kjer je ležal ranjenec, smo ga položili na nosilnico. Ko sem mu pogledal v obraz, sem močno obledel in kar sapa mi je zastala. "Oče, ti si?" sem vzkliknil, nato so me zrlile solze. Počasi se je obrnil k meni, bil je bled kot sneg in mi dejal: "Dragi sinko, pozdravi in ubogaj mam, bodi junak, jaz bom umrl." Nisem pomislil, da sem partizan, prišel sem jokati kakor otrok. Hitro sem se zavedel, da je oče ranjen, da ga je treba čimprej odnesti v bolnico. Oče je bil še tisti dan v bolnici, operiran in drug dan sem že izvedel, da je izven nevarnosti.

Zelo hudo mi je bilo, ko sem videl očeta ranjenega, toda ko sem pomislil, koliko je vredna svoboda vsega naroda, sem bil prepričan, da tudi ta žrtev ni pretežka in od takrat vršim svoje dolžnosti še z veliko večjim veseljem.

Istok

Slovenskim mestom.

Za novo leto navstraj sem stal
in oziral se preko poljan,
tja, kjer slovenska mesta leže
v okovih tiranav zakovana še.

In kličem z Jelovce visoke vam,
da kmalu bo prišel čas,
ko dvignejo se slovenske brigade,
da rešijo vas germanske gospode.

Takrat pa mesta slovenska
sprejmite nazaj odprto roko
vaših in naših - konec bo
Soncu, svaroče takrat
posijalo gorje in
in nam zedinjenim bratom,
nikoli več ne bo zašlo ob

Petermetl
M. J.

NEPOZNANEMUKI BORCI 12

Tisoč tristo let je krvavel slovenski narod; nepriznan in brezpraven je molče prenašal udarce tujcev. Slovenska kniževnost se je zastonj impetualistično težnje pretakala po krvavih poljanah Evrope. Za plačilo so padali le udarci. Tako je oklenel slovenski narod ob trpljenju in zati ranju. A ko je udarilo se preveč, se je zravnal v vsej svoji velikosti, udaril nazaj trdó in odločno. In bi je po divje se branečem okupatorju že tretje leto, toliko temu prizadaja grenke udarce. Zrtev se ne straši. Bori se odkrito, preá celim svetom, saj se bori le za svojo pravdo, ne zahteva nič tujega, le svoje hoče imeti. Bori se proti krvavemu fašizmu, čigar hlapci so v svoji nemoči nešteto mirnih slovenskih vasi požgali ali porušili - pobili in mučili na tisoče mladih ljudi, ki so napravili le ta zločin, da so hrepeneli po svobodi. Tisoče žensk, otrok in starškov so pregnali od domačega ognjišča, od lastne slovenske grude, ki je že stoletja preživljala njihove prednike, da sedaj od gladu umirajo nekje v tujini. Hoteli so nam vzeti jezik češ, to je le spačeno narečje - naš jezik, ki so ga govorili naši predniki že pred sto in sto leti. In nazadnje so nam hoteli vtakniti v zelene cunje evropskih morilcev, hoteli so nas uvrstiti med svoje vrste za topovsko hrano. A kruto so se prevarili. Večina se je odločila in je danes pri partizanih, med vojsko naroda, ki je edina zaščitnica Slovencev - njihove vrste se množe iz dneva v dan. Vi partizani ste tisti, ki ste prepredčili črne namene okupatorja in dos egli, da smo danes še na svojih tleh. Z orožjem v roki se borite za pravdo nepriznanega, malega naroda. Mi mladi pa, ki smo še doma, delamo, zbiramo, pomagamo junakom v gorah. Saj to je naša dolžnost - pomagati temu pokretu brezpravnih množic. Ni pa več da se čak dan, ko bomo tudi mi stopili v vrste borcev in nadaljevali boj z orožjem v desnici.

In smrtna pesem pušk in strojnic bo utihnila
šele takrat, ko bo nad mesti in vasmi plapolal
prapor - zvezda sreče, svobode. Zato na velja:
Bratje podajmo si roke,
bratje prezirajmo smrt,
sveta poslednja je borba,
naprej, naš sovrag naj bo strti!

Ozrmo se proti vzhodu, tja, kjer bobni
smrtna pesem vojne. Tja, kjer milijoni vojakov
rdeče armade vojujejo zmago za zmago. Njih boj
ni krič, grom topov, bučanje oklopnih velika -
nov, brnjenje jeklenih ptičev se približuje že
poljskim mejam. Ti heroji Krima, Nikopolja, Go-
mela, Vitebska, Smolenska in Leningrada so nam
silni poroki bližnje zmage. Skupno z njimi na-
daljujmo pohod proti suženjskemu fašizmu!

Tebi nepoznani junak, borcu svobode, sem
napisal te vrstice. Prilagam malo darilce. Dru-
ge praznike bomo vsi praznovali doma ob zvokih
stare božične pesmi, ki je simbol miru in več-
ne svobode.

Tovariš, če ti bo mogoče, odpiši. Vesel bi
bil vstic svobodnega sina mogočnih planin -
partizana.

S pozdravom!

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Veljko

Tovariši.

Ko burja zavije kot stekel pes,
okoli sten požganih koč,
da poje zemlja, poje les,
korak v temno tiho noč,
zadeva v skalo, sneg in burjo.

Kdo ste?

mar ste zemljani, temni, mrki
v temo izginjate, neznani;
kot so nekdaš se stari Grki
borite se za vse - teptani.

Ko burja zavija kot stekel pes,

tovariši hite v naskok
in tuli črna odprtina - pes,
da bo pregnan s te zemlje tat,
vihrale v burji - rudeče zástave.

Mihajlo Gorjanov

Kolovrat.

Prvi žarki vzhajajočega sonca so pozlatili vrhove gora, srebrni pas se vije med temi gorami, ta pas valovi, se zadeva ob zemljo in skalovje - Soča, osvoboditi se hoče teh spon, ki jo tlačijo kot mora, davijo že tretje desetletje.

Počasi se vije, človek bi mislil, da je kača, ki se je zarila v razpadajočo gnilobo in ri je vedno dalje in dalje.

Junaska je ta kača, gibčna, zvita, neuničljiva vojska Kajtimirjev, Svarunov, Iren in Izakov - stoletni sen Slovencev, izdanih, zasušnjenih.

Oh sonce! Zravnali so se globoko ukrivljeni hrbti, zjasnili so se mrki obrazi, oči roba gledajoče v tla, so se dvignile k temu soncu - svobodnemu, kot je svobodna ta vojska. Noga, ki zadeva ob kamen se premakne hitreje, dom je bliže, lepši je kot dom sužnjev, ki v njega posije tu in tam sonce žalostno, ker ni veselo teh svojih sinov.

Kamen na kamnu - za njim oči, ki se veselo mestijo - ves obraz pričakuje v napetosti - nihče ne misli na prestanje napor, lakoto, prst mirno počiva na petelinu in čaka.

Pet metrov. Pred njim se dvigne perš, dolga cev, toda samo trenutek - pok - in tista armada, ki je grozila, da stre in zaslužni narod, ki lju bi bolj smrt kakor suženjstvo ima enega vojaka manj. Prihajali pa so drugi, tretji in vedno več jih je bilo za padlimi, toda stopetdeset jih ni klonilo - berili so se eden za drugega, vsi za vse.

"Milena, prehudo je. Ne vzdrživa!"

"Samo še pet minut."

In pet minut je bilo in je prišlo drugih pet, brat je bodril sestro, sestra brata in vzdržala sta, vzdržali so drugi. Gorel je gozd, pdale so mine, zemlja je letela od krogelj, ki so sikajoče se zarile vanjo, zrak, nasičen po smoda-

niku je bil neznosen.

"Alpini! Avanti Alpini!"

Toda Alpini so se plašili tistih majhnih kupčkov kamenja, plašila jih je smrtna tišina, plašile so jih kroglice, ki so jim luknjale kloz buke. Toda za njimi so bili psi gonjači in o genj ni odjenjal, šli so preko mrtvih trupel, drveli so preko ravnine, pred junake - borce za boljše življenje.

"Bombe!" Kot da je pobesnelo nebo in zemlja. Vse je bilo zavito v oblake dima. V tem dimu pa kriki pobesneli Alpinov in rjojenje ozkih strojničnih žrel, ki sejejo smrt.

Tovariš je ranjen. Ne stoka, obraz se mu smeje, varen je bil prej, varen je sedaj, čeprav ne more uti, ker ga brani stopetdeset borcev - levji borci so.

In krogla je predrta srce drugemu, nehale je biti srce, ki je ljubilo tovarništvo, lepšo bodočnost, zlato svobodo - toda ni ostalo ne o maščevano. S krvjo stoterih so plačali to drago življenje, s krvjo tisočih, plačali so življenja vseh.

Prišla je noč. Vsi so utihnili. In zopet se je vila kača, tudi ponoči ni zgrešila gnilega telesa, rila je dalje in dalje do srca.

Mihajlo Gorjanov

Zvonček iz doline.

Ko iz doline v mraku
 glas zvena na perutih
 tja dol mi hiti.
 Tja dol v dolini,
 kjer moj dom stoji,
 odkoder glas zvonov se
 v mraku mi glasi.
 Tja dol v dolino
 vleče me srce,
 k materi, družini,
 vedno moje so želje.
 In kadar iz doline
 čujem plat zvona,
 srce mi pa prešine
 vroča želja ta.

Da kmalu iz doline
 zvonovi zapoje,
 kateri oznanili
 nam bodo svobodo.
 Željno slušam čakam
 kadar zvon doni,
 da povratek v dolino
 on oznanil mi.

Dajtar:

Hajka na Blegošu 1. 1942.

Kaplje znoja so mi padale s čela, ko sem no sil na hrbtu koš, v njem pa poln vojaški kotel vode. Dan je bil vroč, ozračje soparno, pripravljalo se je k nevihti. Stopal sem počasi, da mi ne bi spodrsnilo na plazju kamenja. Takrat smo ta borili visoko na Blegošu, kjer smo se počutili dokaj varne. Vodo smo morali nositi pol ure da- leč in to po silno strmem bregu. Bilo je okoli treh popoldne, ko smo vsi poležavali v senci pod ogromnimi stoletnimi bukvami. Videl si ležati les vse križem, med temi kupi pa so se dvigale o gromne skale porasle z mahom in travo. Če si imel posebno srečo, si našel med temi razvalinami tudi redko rožo murko. Zdelo se mi je, kakor da bi bil v ogromni višini preko tisoč metrov, če- tudi smo bili le v višini osemsto metrov. Naše taborišče se je nahajalo v sredini kotanje, ka- tere dno je tvoril plaz kamenja. Postavljene smo imeli šatore, da smo se pod njimi lahko branili hude vročine, ki je bila neznosna, saj so bili tisti dnevi baš pasji dnevi.

Ko tako ležimo na debelo posutem listju in kramljamo med seboj o skorajšnji zmagi, drugi pa o svojih dragih domačih, nas predrami iz sanja- vosti trkljajoče se kamenje po bregu. Vsi smo skočili po koncu, da vidimo, kdo prihaja. "Kurir, kurir", smo zaklicali vsi naenkrat. Srca so nam veselo vriskala, saj bomo zvedeli zopet novice, ali pa dobili še celo poročila, saj takrat jih nismo prejeli tako redno, kot sedaj. Tudi za tobak je bila silna kriza, tako, da smo zavijali bukovo, orehovo listje in listje trte, med to pa smo ponešali tudi pelin in kamilice. Zgrnili smo se okoli kurirja, ga spraševali, kakšno ak- cijo je izvršila Loška četa, koliko Nemcev so pobili v zasedi, če je bil naših kdo ranjen ali mrtev. Ker smo tako hlástali s prašanji, nam sploh ni mogel odgovarjati. Otrl si je s čela pot, se široko usedel v mehko listje, odvrigel s sebe vojaški plašč, slekel telobnik in začel s

pripovedovanjem. Temu kurirju je bilo ime Brzi. Bil je sin orožnika Krajnerja iz Škofje Loke. V njega smo imeli vsa zaupanja, saj je bil pogumen in je imel še to lastnost, da je znal lepo govoriti. Po kratkem odmoru je pričel s pripovedovanjem. Dejal je: "Selška četa je tako zasekala ceste da Nemci niti s tanki ne morejo skozi." Mi smo verjeli njegovim besedam in se počutili še bolj varne. Kmalu je zaorila najljubša pesem komandirja Janeza "I nad parahodom". On je to pesem tako ljubil, da smo jo še na pokretnih šepetaje izgovarjali, "krasni flot, krasni flot".

Tako nam je čas v pogovoru hitro potekel. Bližala se je že večer in za drugi dan je bilo treba zopet preskrbeti vodo. Med tem časom so se tudi temni oblaki, ki so oznanjali bližajočo se nevihto, razpršili. Prikazala se je krasna zarja, ki se je pričenjala z zlatorumeno barvo, prehajala v oranžasto, nato pa popolnoma v krvavordečo barvo. Bil je tako krasen prizor, da me je naravnost očaral. Skale okoli nas so bile rdeče, kakor bi jih barval s krvjo, v srcu pa sem občutil nekak nemir pred nečim strašnim. Tudi ostali tovariši so bili zamaknjeni v to sliko. Tovariš Nandé mi je dejal: "Veš, ravno tako se mi zdi, kakor da se cel Blegoš koplje v krvi." Plapolajoč ogenj v kuhinji je metal svoje svetlobo na okoli in poznale so se že sence dreves. Skoraj v noči je sledila dobra večerja, ki smo jo z velikim apetitom pojedli. Po tako dobri večerji smo si zapalili še naše bukové svalčice, nekateri celo pipe.

Po vseh teh dābrotah smo polegli pod šotore in pričele so se debate, slišali so se razni dovtipi, smeh in razposajenost tovarišev. Morala je na višku, hajka bo, je vzkliknil nekdo. Taka je bila navada pri nas, da kadar je bila morala na višku, ali če smo naredili bogato rekvizicijo ali akcijo, je sledila drugi dan gotova hajka. Pozno v noč se je čulo govorjenje, kmalu pa smo drug za drugim pospali. Noč je bila temna, brez lune. Po taborišču je korakala straža sem ter tja, čulo se je le šumenje listja pod nogami, ali klic "stoj" na prihajajočo patrolo.

Pol ure od nas se je nahajalo malo izviraajoče jezerce. Tja je hodil naš tovariš Žane s svojim mitraljezom v zasedo na srnjake, ali revež ni imel sreče nikoli. Vedno je prišel nazaj praznih rok in kislega obraza. Včasih pa, ko se je ravno vrnil, se je oglasil srnjak s svojim mogočnim lajanjem, tedaj je vedno jezno pljunil in zaklel: "Vrag, ravno takrat ga ni, ko ga jaz čakam." Postavil je psička na določeno mesto, se ulegel in trdno zaspal. Še v sanjah je včasih lovil srnjake.

In tudi to noč je bil tovariš Žane tuje v zasedi. V temni noči je čakal, prisluškoval, vlekel na ušesa vsak najmanjši šum, ko se mu zazdi, da sliši brnjenje. V začetku je mislil, da je sovražni avijon, ali ker ni bilo brnjenje vedno enako, je ugotovil, da so avtomobili. Pobere hitro svoj nastavljeni mitraljez, prihiti v logor in nam pove, da se čuje v daljavi brnjenje avtomobilov. Takoj smo poslali patrolo proti Hotavljam, da poišče, kaj je. Tovariša, ki sta bila poslana v patrolo, sta zaradi temne noči zgrešila pot in sta prišla nazaj šele proti jutru. Javila sta, da se bližajo po cesti proti Voljakam veliki sovražni kamijoni.

Takoj je bila dana komanda za premik. V rekordnem času petih minut smo imeli vse pospravljene in že smo krenili na pot. Plezali smo po strmih skalah, preko ogromnih korenin, padali, se zopet pobirali, na tihem pa kleli Švabe in rinili počasi proti vrhu. Poleg svoje prtljage smo nosili še veliko količino kolektiva. Ko smo se bližali vrhu, je na nas že sijalo toplo poletno sonce. Od strme hoje nam je bilo tako vroče, da smo pihali kot kovaški mehi. Jed potjo smo si popravljali nahrbtnike in kar teknovali med seboj, kdo bo prvi na vrhu, seveda iz strahu pred Švabi. Po trurnem napornem plezanju smo prispe-li na prve naše ugodne položaje v upanju, da ne bo nič hudega iz tega. Razgled smo imeli proti Volaški grapi in opazovali neprestano pribajanje avtomobilov. Tako smo držali položaje do enajste ure. Razdelili smo si nekaj suhe hrane in ta se je sestojala iz peščice prepečenca in malo sla-

naša komanda je sklenila, da krenemo preko meje v Italijo. Od tu je bil poslan v logor tovariš Marjan za vezo, kamor bi moral pripetiti tedanji komandant tovariš Fazan. Ni pretekla še ura, ko se je čulo v tisti smeri streljanje. Kaj je bilo nismo izvedeli, ker tovariša ni bilo na zaj.

Tiho in neslišno smo se pomikali proti vrhu Blegoša v nadi, da pridemo čimpreje do meje. Až dobrih deset minut hoda smo se že srečali s prvo nemško patrolo, za nami pa je bila že druga. Ni nam kazalo drugega, kakor poskakati v grmovje in otvoriti ogenj nanje. Vsled premoči sovražnika smo se hitro umikali. Tu smo imeli prve žrtve; padli so tovariši kuhar Jože, tovariš Karamazov in tovariš Stipe. Naša edinica se je razbila in pod vodstvom komandirja Janeza nas je ostalo skupaj še štiriintrideset. Drveli smo navzdol po strmem bregu preko skal. Nismo čutili ne udarcev vej, ne žvižganje krogel, ki so jih sipali za nami. Ko smo prišli tik nad cesto, ki vodi iz Črnege Kala na Mali Blegoš, smo naleteli na močan obroč Nemcev; na vsakih deset metrov mitraljež, na vsaka dva metra pa strelec. Z silnim ognjem iz mitraljezov in pušk, z vpitjem "hura, juriš" in metanjem bomb smo se spustili po strmini navzdol. Doskok na cesto je bil visok dva metra, ali to nas ni ustavilo. Nemci so vsled našega silnega ognja zapustili položaje in to priliko smo mi dobro izkoristili. Skakali smo s škarpe na cesto in zopet čez škarpo naprej v gozd. Za nami pa so se usule krogle kot dež. Ni bilo tovariša, ki ne bi imel prestreljenega nahrbtnika ali kaj drugega. Meni je strel odnesel peto od čevljev. Hvala Bogu, tu ni padel niti eden od naših tovarišev. Opraskani pa smo bili eni več, drugi manj od kamenja, ali to ni bilo nič hudega. Pomikali smo se naprej proti vznožju Blegoša ter dospeli v ozek graben med goste smrekce, kjer smo sklenili počakati večera.

Se nadaljuje.

PADLIM TOVARIŠEM IZ II. BATALJONA.

Domovino našo prelepo
so tujci preplavili
in po vaseh slovenskih
si gnezda ustvarili.

Iz gnezd, zidanih iz betona
preže na svoje žrtve,
da s kremplji strgajo srca njim,
ki željni so svobode.

Tovariši dragi, dovolj vam bilo je gorja
zato kaznovat šli ste krivico,
borit se za novi naš svet,
za ideje, svobodo, pravico.

V tihi temni noči
razdirat šli ste gnezda teh sovragov,
kakor levi ste navalili
in Nемеc je za Nемcem padal.

Sreča vam to pot bila ni mila,
sovražnik v bok vam je udaril,
po borbi hudi in krvavi
žrtvovali mlada ste življenja.

Vam borcem hrabrim
večna slava naj odmeva,
a v srcih naših
kuje že krvava se osveta.

Tovariši dragi, zdaj že v grobu spite,
mrzla gruda, sneg vas že pokriva,
a vas, predragi,
nikdo ne strga iz našega spomina.

Branko

Gorenjci v borbi za svoj obstoj.

Že več kot dve leti in pol je minulo, odkar so našo prelepo Gorenjsko preplavili fašistični okupatorji. Gorenjska je zajejala pod kremplji divje hitlerjevske zveri. Ječe so se začele polniti, cele družine so izselili v Šlezijo, Srbijo, najboljši Gorenjci so padali pod krogliami okupatorskih banditov. Tedaj je neustrašeni Gorenjec dvignil svojo pest proti svojim zatiralcem, zgrabil je za puško, zapustil svoj dom in odšel v nemne gozdove. Prvemu je sledil drugi, tretji, tako, da so v kratkem času nastale prve četice Gorenjskih partizanov. Prvi strelji partizanskih pušk so odmevali po širnih gorenjskih gozdovih in prinašali smrt nemškemu okupatorju. Toda v najtežjih trenutkih so se pojavili nevredni sinovi gorenjske matere - narodni izdajalci. To so bili ljudje brez narodne zavesti, ljudje, ki so za južne groše prodajali bratsko kri. Tudi ti izdajalci niso imeli miru. Roka partizanov jih je začela biti in širom prelepe Gorenjske nimajo več varnega mesta. Tako so minevali dnevi, minuli sta dve leti. Veliko gorenjskih družin je bilo med tem časom odpeljanih iz domače zemlje, marsikateri za vedni Gorenjec je v Dahovem našel svoj grob. V zeleni Dragi pa so se stokratno pomnožili grobovi, kjer počivajo borci za svobodo in pravico. V krajih, kjer so pred nedavnim kraljevale gorenjske mogočne kmetije, je danes le še kup razvalin. Nemški krvoses je hotel še več. Mobilizirati je začel gorenjske fantje, da jih pošlje na rusko fronto v klavnice, proti našim bratom in najboljšim zaveznikom Rusom. To pa se okupatorju ni posrečilo, ker so se gorenjski fantje raje pridružili domači partizanski vojski, nego da bi šli prelivati bratsko kri. Le izdajalci in strahopetci so se odzvali pozivu okupatorja. Okupator je nad družinami fantov, ki niso hoteli v nemško vojsko, izvajati močan teror, toda ves teror hitlerjevskih banditov ni zlomil odločne volje Gorenjcev. Vztrajali so in se z velikimi žrtvami bore

do končne osvoboditve izpod nacističnega jarma. Vsi pošteni Gorenjci so danes tesno povezani z Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Tako se je pod modrim vodstvom OF na Gorenjskem organizirala močna partizanska vojska, ki nosi ime našega največjega pesnika Franceta Prešerna in ta armada zadaja okupatorju vedno težje krvave izgube. Strah nemških banditov in domačih izdajalcev je Prešernova brigada. Ta hrabra vojska in njeni zavezniki Sovjetska Zveza, Anglija in Amerika jamčijo vsem Gorenjcem za zmago nad okupatorji in domačimi izdajalci. Časa lepše, srečnejše in boljše dni.

Branko

ŽIROVSKIM ŽRTVAM

Strojnic odmev, granat strašnih spev
 se zlival v vsečem je in rak. Sreča največja
 Na gozdom letalo je bombe metalo, žrta
 za naroco bil je težak, kabinem kabin
 Utihnil je grom, odzvanjalo je
 tam trupla krvava ležala, vsem oči so
 in v zemlji domači, kabinem kabin
 telesa junakov trohne.

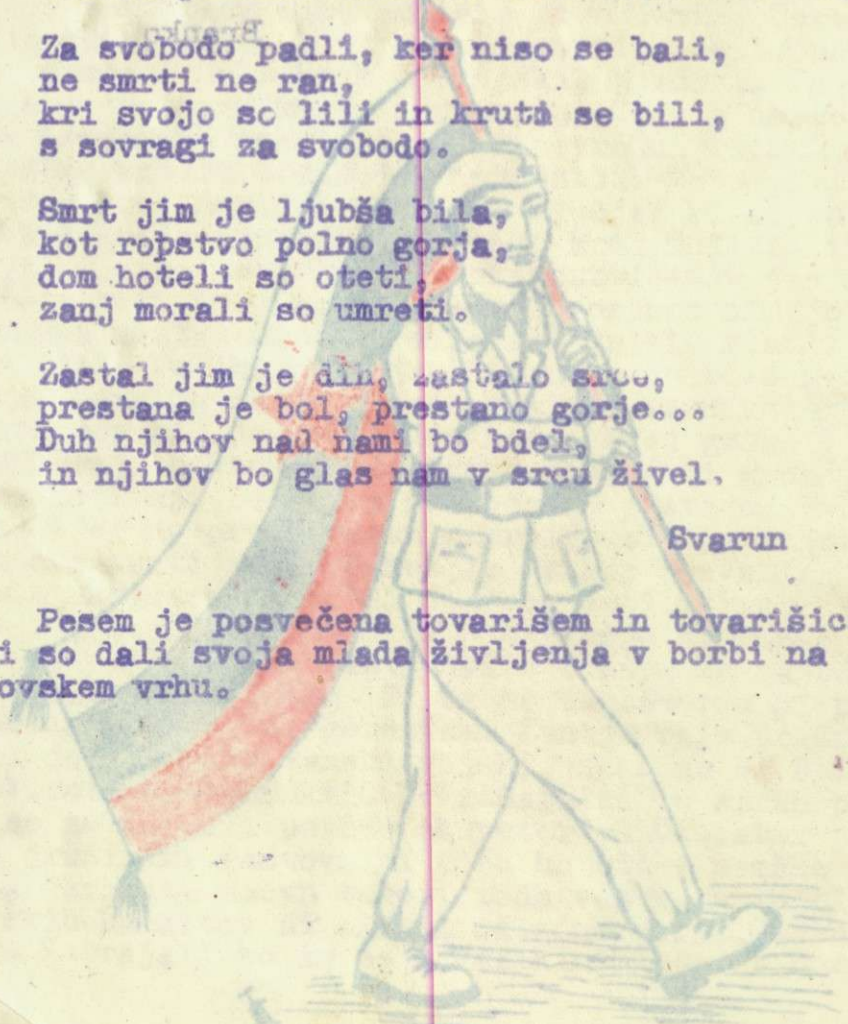
Za svobodo padli, ker niso se bali,
 ne smrti ne ran,
 kri svojo so lili in krutá se bili,
 s sovragi za svobodo.

Smrt jim je ljubša bila,
 kot ropstvo polno gorja,
 dom hoteli so oteti,
 zanj morali so umreti.

Zastal jim je diš, zastalo srce,
 prestana je bol, prestano gorje...
 Duh njihov nad nami bo bdel,
 in njihov bo glas nam v srcu živel.

Svarun

Pesem je posvečena tovarišem in tovarišicam,
 ki so dali svoja mlada življenja v borbi na Ži-
 rovskem vrhu.

Tovarišu Živko

v spomin.

Pe hladnem jutru ptički so zapeli,
naznanjali lep poletni dan,
v mehkem senu nekde rane celi,
v borbi ranjen mladi partizan.

On mirno spi in sanja o svobodi,
sto arenih nad nad njim leži,
okrog njega pa banditov osem hodi,
življenje vzet njemu si žele.

V sarmni sili partizan še uteče,
grmeči streli pa za njim gredo
in ob potoku, ki pa strugi teče,
on padel je za naše svobodo.

Ke sva se midva zadnjič poslovila,
v slovo desnice svoje si mi dal,
fašizmu smrt - tovarišica draga,
na svidenje nad zvezdami je dejal.

Tovariš Živko - naredu svobodo,
iz nojih ust iztrgal se je glas,
v borbi greš čez daljne tihe gore,
ostani zdrav, ne pozabi nas!

Ali danes te že hladna zemlja krije,
v grebu veneš ti slovenski cvet,
sovražniku pa zadnja ura bije,
tovariš tvoj osvobeduje svet.

Spesnile tovarišice iz M.v.

Poje se po napevu "Po tihem gozdu mladi
lovec hodi".....

VOJASKE AKCIJE VII. U. B.
"Franceta Prešerna"

Dne 3. I. 1944. so I. in II. bataljona napadli nemško postojanko v Poljanah. Nemci so nudili precej močan odpor. Sovražnikove izgube nam še niso znane. Naši so imeli enega mrtvega. V tej akciji se je dobro izkazal III. bataljon. V borbi se je odlikoval in je padel tovariš Mihelčič Leopold.

V noči med 12. in 13. I. 1944. je drugi bataljon likvidiral nemško postojanko v Kamni Gorici. Naši niso imeli žrtev. V borbi so se izkazali: vodja minecerjev tovariš Milan, politkomisar III. čete tovariš Nastran, vodnik iz III. čete tovariš Žen, bombaš tovariš Svoboda.

Dne 16. I. 1944. se je patrola iz I. bataljona na Žirovskem vrhu spopadla z belogardistično patrolo. Bili so se po kratki borbi umaknili. Pri tem spopadu se je dobro izkazal mitraljezec iz I. čete tovariš Petermel.

Dne 17. I. 1944. se je skupina iz I. bataljona na Golem vrhu spopadla z močno belogardistično patrolo. Bili so se spustili v paničen beg. Naši so se vrnili brez izgub.

Dne 18. I. 1944. so edince iz II. in IV. bataljona napadle med Idrijo in Godevščim nemško kolono, ki je vozila hrano in razni vojaški materiali. Našim se ni posrečilo uničiti sovražnika, pač pa se jim je posrečilo pobiti več konjatin mlil. Naši so se vrnili brez izgub.

Dne 19. I. 1944. se je I. bataljon na Žirovskem vrhu spopadel z tristo moč obstoječo skupino nemcev in belogardistov. Po tridnevni hudi borbi, se je sovražnik umaknil. Sovražnik je imel precej izgub. Naši so štirje pogrešani.

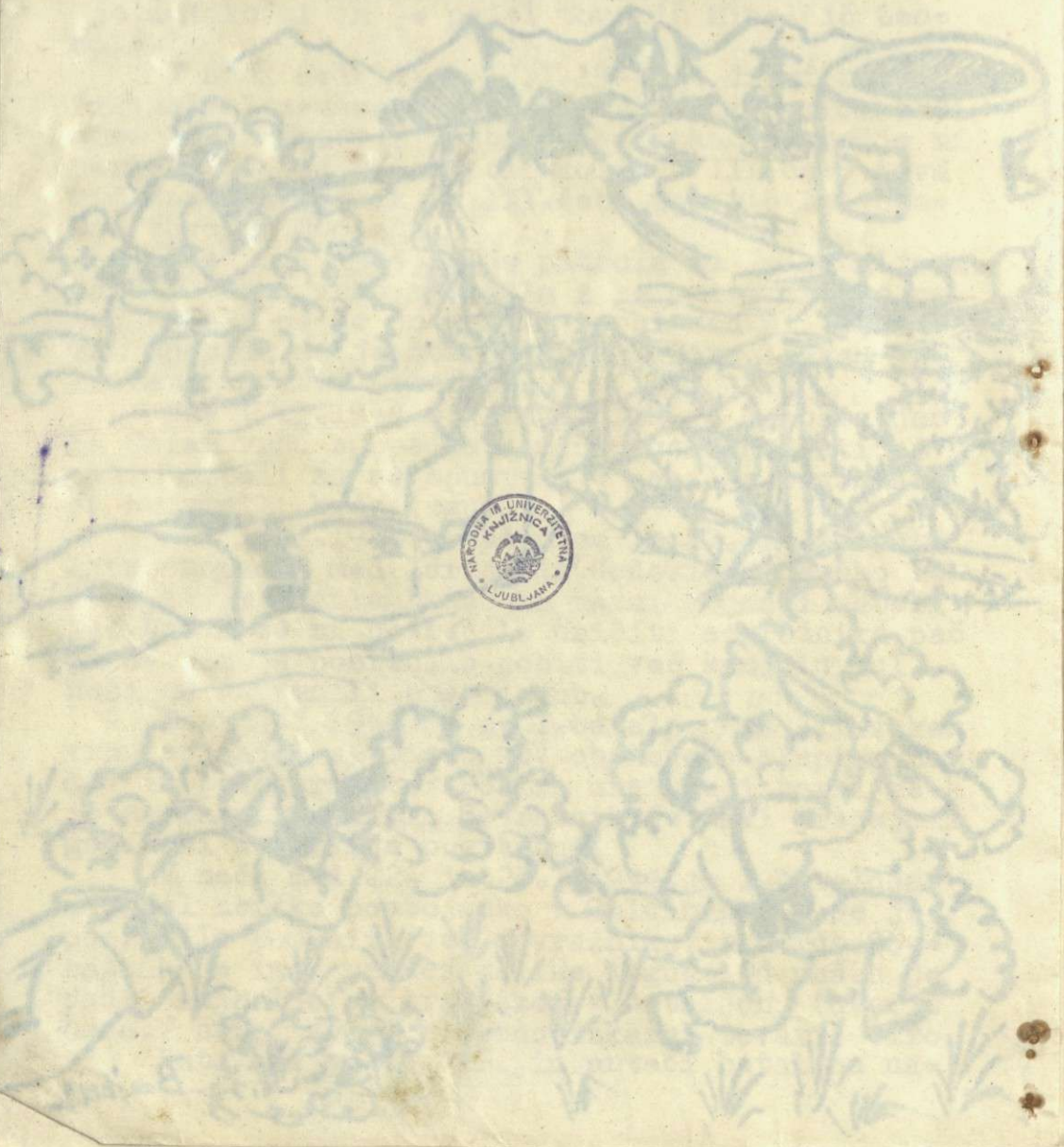
V noči med 22. in 23. I. 1944. je I. bataljon napadel nemško postojanko v Selcih. Našim se je posrečilo porušiti več sovražnikovih utrdb. Sovražnik je imel precej velike izgube. Od naših je padel najboljši mitraljezec v bataljonu, tovariš Lazo. V borbi se je posebno izkazal tovariš Čiro.

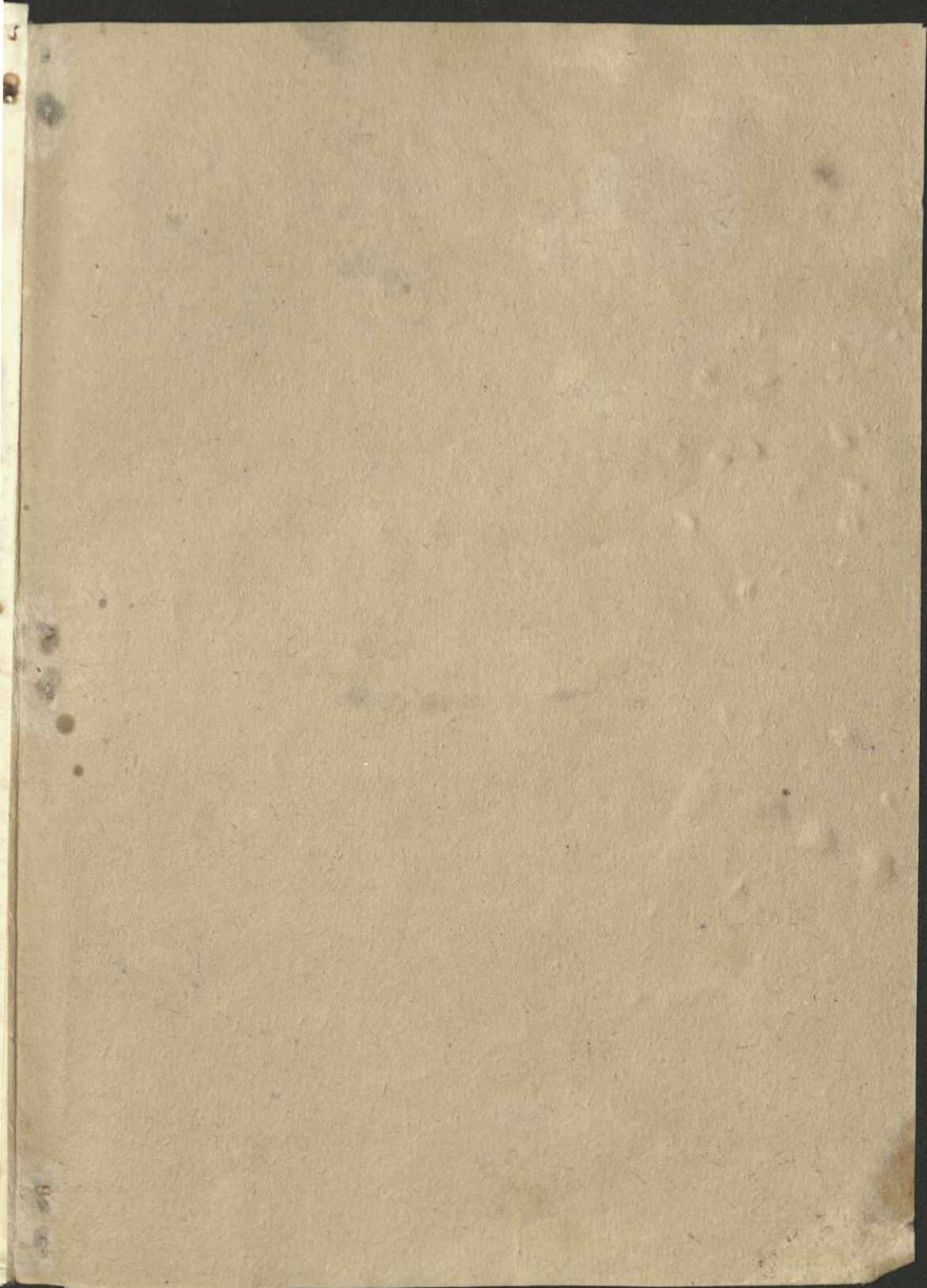
Isto noč so II. in IV. bataljona napadli

padla nemško postojanko v Železnikih. Sovražniku je bilo povzročeno precej škode in utrpel več izgub. Radi napada sovražnika iz boka, so se naši morali umakniti. Odlično se je boril in padel vodnik iz III. čete II. bataljona tovariš Spaso. Hrabro se je borila in padla namestnica politkomisarja III. čete II. bataljona tovarišica Čeda. Pri težkem orožju se je odlikoval tovariš Jože iz pratečega bataljona.

part. uskoje postojanje v slovenskih govorinah
je bilo povsem preseljeno in v celoti več in
gub. Neki zgodnji avtoritativni dokaz, ne se našel
viti zametki. Očitno se je porila in padel vodnik
in. Niti v 11. letu ni bilo govora. Spas. Hudo se
je porila in padla namenska politična komisija III.
v 11. letu ni bilo govora. Pri tem se
je porila in padla namenska politična komisija III.
v 11. letu ni bilo govora. Pri tem se

Izolacija tehnika
VII. SKUP "Franceta Prešerna".

100